

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

WARMTEACTIEPLAN IN WOONZORGCENTRA

Beleidsrapport 2026

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever

Karine Moykens
Secretaris-generaal
Departement Zorg
Simon Bolivarlaan 17, 1000 Brussel
www.departementzorg.be

Samenstelling

Departement Zorg
Zorginspectie

Productcoördinatie en vormgeving

Afdeling Communicatie en IT - Team Communicatie

Depotnummer

D/2026/3241/351

Uitgave

Oktober 2026

WOORD VAN DANK

Zorginspectie wenst de woonzorgcentra te bedanken om inzage te geven in hun werking bij warme dagen.

INHOUD

1	SITUERING WARMTEACTIEPLAN	4
1.1	Het Vlaams warmteactieplan	4
1.2	Federale alarmfase	5
1.3	Gezondheidsrisico's	5
1.4	Maatregelen	6
2	SITURING INSPECTIES WARMTEACTIEPLAN	7
2.1	Methodiek	7
2.2	Individuele inspectieverslagen	7
2.3	Basisgegevens beleidsrapport	8
3	RESULTATEN EN VASTSTELLINGEN	9
3.1	Warmteactieplan	9
3.2	Warmteactieplan in de praktijk	10
4	BESLUIT EN AANBEVELINGEN	15

1 SITUERING WARMTEACTIEPLAN

Warme dagen, zorg dragen. Zon in overvloed, verzorg jezelf en anderen goed. Het zijn allemaal slagzinnen die vermeld worden op de website www.warmedagen.be van het Departement Zorg waar informatie gebundeld wordt over (de voorbereiding op) warme dagen.

We geven als context bij de thematische inspecties warmteactieplan deze informatie kort weer.

1.1 HET VLAAMS WARMTEACTIEPLAN

Het Vlaams Warmteactieplan schetst de krijtlijnen over hoe en wanneer kwetsbare doelgroepen - en o.a. professionals die werken met die doelgroepen - geïnformeerd en gewaarschuwd moeten worden voor en tijdens warmteperiodes.

Dit plan omvat een waakzaamheids- en een waarschuwingsfase en situeert zich binnen het nationaal ozon- en hitteplan naast een federale alarmfase.

1.1.1 Waakzaamheidsfase

Vanaf de waakzaamheidsfase van 15 mei tot en met 30 september worden de voorspellingen van de maximumtemperatuur, de ozonconcentraties en de ozonvoorspellingen opgevolgd.

Tijdens de waakzaamheidsfase vraagt het Departement Zorg aan de professionelen die werken met kwetsbare doelgroepen om zich voor te bereiden op een mogelijke periode van langdurig warm weer. Op 15 mei verstuurt het Departement Zorg een nieuwsbrief naar die professionelen waarbij de problematiek opnieuw onder de aandacht wordt gebracht en er verwezen wordt naar de campagnewebsite.

Organisaties kunnen met die ondersteunende informatie een plan opstellen om vooruitziend te werken rond de warmteproblematiek en waarbij een mix van acties op korte en lange termijn een duurzaam beleid mogelijk maakt.

Wanneer aan vastgelegde criteria wordt voldaan, gaat de waarschuwingsfase in werking en in nog kritiekere situaties wordt de federale alarmfase opgestart.

1.1.2 Waarschuwingsfase

De waarschuwingsfase wordt afgekondigd op het moment dat men mogelijke gezondheidseffecten verwacht door erg warme temperaturen. Het Departement Zorg verstuurt hiervoor een nieuwsbrief en licht de algemene bevolking in via de pers.

De waarschuwingsfase wordt afgekondigd vanaf het moment dat bij de voorspellingen voor vijf dagen de temperatuur voldoende vaak en voldoende sterk boven de 25°C zal uitstijgen. De effectieve warmteperiode zal beginnen in de waarschuwingsfase, waarbij 28°C wordt voorspeld.

In 2026 werd driemaal de waarschuwingsfase opgestart:

- > 15 juni tot en met 1 juli (18 dagen)
- > 4 juli tot en met 17 juli (14 dagen)
- > 25 juli tot en met 16 augustus (23 dagen)

De laatste waarschuwingsfase bestaat eigenlijk uit twee warmteperiodes die uit preventieve en communicatieve overwegingen werden samengevoegd tot één lange waarschuwingsfase.

1.2 FEDERALE ALARMFASE

Wanneer de Federale Alarmfase wordt opgestart, zal de communicatie gebeuren door de federale overheid. De regionale overheden (het Departement Zorg voor Vlaanderen) zullen de communicatie naar organisaties en professionelen ondersteunen.

Deze fase wordt aanzien als een crisisfase en is belangrijk om extra maatregelen te kunnen (laten) nemen bovenop de maatregelen die al genomen worden tijdens de waarschuwingsfase.

In 2026 werd de alarmfase eenmaal opgestart:

- > 23 juni tot en met 29 juni (7 dagen)

Deze alarmfase viel tijdens de eerste waarschuwingsfase.

1.3 GEZONDHEIDSRISICO'S

Door de verandering van ons klimaat neemt de kans op veelvuldige en aanhoudende warme perioden toe, ook in Vlaanderen. Die warme dagen veroorzaken extra gezondheidsrisico's.

1.3.1 Gezondheidsrisico's door hoge temperaturen

Bij zeer warme omgevingstemperaturen kunnen zich naast algemene hinder ook een aantal plotse probleem-situaties voordoen. We denken aan huiduitslag, uitdroging, zwelling door warmte (warmte-oedeem), warmtekrampen, uitputting door hitte, hittedslag of zelfs hitteberoerte. Hitte kan dus schadelijk zijn voor de gezondheid. Een hitteberoerte kan zelfs dodelijk zijn. Vooral bij een hoge vochtigheidsgraad kan de lichaamstemperatuur snel stijgen, ook al is de omgevingstemperatuur niet extreem hoog.

1.3.2 Gezondheidsrisico's door hoge ozonwaarden

Bovenop gezondheidsrisico's door hoge temperaturen kunnen hoge ozonwaarden, die vaak gepaard gaan met warmteperioden, ook erg schadelijk zijn. Ozongas beschadigt de slijmvliezen en dringt door tot diep in je longen, waar het lokale ontstekingsverschijnselen veroorzaakt. Bovendien maakt ozon de luchtwegen gevoeliger voor allergenen, wat kan leiden tot astma-aanvallen.

1.4 MAATREGELEN

1.4.1 Ouderen

Bij het zorgen voor oudere personen kunnen mantelzorgers of professionele hulpverleners een aantal maatregelen nemen tijdens (extreem) warme dagen.

- > Voldoende aandacht geven en alert zijn want de gezondheidstoestand kan snel verslechteren.
- > Voldoende groenten en fruit voorzien zodat de oudere persoon lichte maaltijden kan eten.
- > Alle belangrijke informatie over de oudere persoon onmiddellijk beschikbaar hebben om voorbereid te zijn wanneer de oudere persoon dringend opgenomen moet worden.
- > De oudere persoon voldoende en regelmatig laten drinken, ook als hij geen dorst heeft. Dit wordt best al enkele dagen voor de warme dagen gestimuleerd en mogelijk gemaakt zodat de oudere persoon een vochtreserve kan opbouwen.
- > Keuzemogelijkheden via variatie aanbieden zoals koffie en thee. Daarmee wordt aangezet tot drinken. Uiteraard moet rekening worden gehouden met adviezen voor een gezonde voeding en moet water primeren.
- > Het voorzien van kleding die aan de temperatuur aangepast is.
- > Zorgen voor een frisse slaapkamer en luchtig beddengoed en het regelmatig verversen van de kussensloop en lakens.
- > Zorgen voor verfrissing zoals een waterspuit, een koele doek, een douche, een voetbad ...
- > De algemene gezondheidstoestand (hydratatie, vermoeidheid, bloeddruk ...) goed in het oog houden omdat die bij oudere mensen zeer snel kan evolueren.
- > Een hiteslag kan gevaarlijk zijn. Bel 112 als dat nodig is.
- > De verblijfplaats van oudere personen koel houden aangezien oudere personen vaak de hele dag binnen blijven.
- > Als niet elke ruimte gekoeld kan worden, breng dan de oudere persoon naar een koelere plaats.

1.4.2 Bewoners van woonzorgcentra

Via de website van het Departement Zorg www.warmedagen.be zijn er, ter inspiratie voor wie werkt met ouderen, documenten beschikbaar die ondersteuning en advies bieden bij het zorgen voor ouderen op warme dagen. Het inspiratiedocument bevat voorbeelden van acties om:

- > voorbereid te zijn op warme dagen;
- > te zorgen voor een goede communicatie;
- > de vochtinname van de bewoners te optimaliseren;
- > te zorgen voor koele verblijfsruimten of een geklimatiseerde ruimte;
- > te zorgen voor voldoende verkoeling bij de bewoners;
- > bij iedereen alertheid voor hittegerelateerde symptomen aan te leren.

2 SITURING INSPECTIES WARMTEACTIEPLAN

Van woonzorgcentra wordt verwacht dat ze een intern warmteactieplan uitwerken en maatregelen nemen wanneer het Vlaams Warmteactieplan wordt aangekondigd. Het interne plan moet tijdig geactiveerd worden en door de werknemers gekend te zijn. Zorginspectie gaat tijdens de thematische warmteactieplan-inspecties na welke maatregelen genomen worden om de impact van de warme periodes op de kwetsbare bewoners te beperken.

2.1 METHODIEK

Zorginspectie voert tijdens de waarschuwingsfase van het Vlaams Warmteactieplan deze thematische inspecties onaangekondigd uit om de dagelijkse werking van de voorzieningen in kaart te brengen. De inspecties zijn relatief kort in duur waardoor meerdere woonzorgcentra op één dag kunnen worden geïnspecteerd.

Elke inspectie is een momentopname en de beoordelingen zijn gebaseerd op wat er tijdens de inspectie vastgesteld wordt door middel van verschillende bronnen: observaties tijdens de rondgang in de voorziening, inzage in documenten, temperatuurmetingen, bevraging van medewerkers en bewoners.

Na de vorige inspectieronde werden er aanpassingen gedaan aan ons inspectie-instrument waardoor we over meer gedifferentieerde gegevens kunnen rapporteren. Een één op één vergelijking van de vragen in dit beleidsrapport met vragen uit voorgaande beleidsrapporten is daardoor niet mogelijk.

Het [verslagsjabloon](#) van een inspectie (inclusief warmteactieplan) staat op de website van het Departement Zorg. Voorzieningen kunnen het gebruiken om hun warmteactieplan te evalueren/op te volgen.

2.2 INDIVIDUELE INSPECTIEVERSLAGEN

Individuele inspectieverslagen worden opgemaakt voor elke inspectie en overgemaakt aan de voorziening en de afdeling Woonzorg van het Departement Zorg.

De inspectieverslagen zijn raadpleegbaar/opvraagbaar via de website:
www.departementzorg.be/nl/inspectieverslagen-opzoeken-enof-opvragen-bij-zorginspectie.

De voorziening beschikt via het individuele verslag over de informatie om het interne warmteactieplan en de infrastructuur verder op punt te zetten om zo de risico's voor de bewoners bij hitte te voorkomen.

2.3 BASISGEGEVENS BELEIDSRAPPORT

In dit rapport bundelen we de vaststellingen van thematische inspecties rond het warmteactieplan in 181 verschillende woonzorgcentra, wat overeenkomt met 22% van alle Vlaamse erkende woonzorgcentra. De inspecties vonden plaats in de periode juni 2026-augustus 2026 op dagen waarop de waarschuwingsfase actief was.

In 2026 voerden we in 181 voorzieningen een warmteactieplan-inspectie uit. In de inspectieronde van 2026 werden voorzieningen geselecteerd die in principe nog geen warmteactieplan-inspectie hadden doorlopen sinds 2022. Bij de selectie werd ook rekening gehouden met andere thematische inspecties die in 2026 plaatsvonden, zoals de inspecties rond het ventilatiebeleid. Voorzieningen waar in de vier maanden voorafgaand aan de inspectieronde nog een andere inspectie had plaatsgevonden, werden niet geselecteerd.

Bij elk item wordt omschreven op welke manier Zorginspectie dit inspecteerde en worden de vaststellingen opgelijst.

3 RESULTATEN EN VASTSTELLINGEN

3.1 WARMTEACTIEPLAN

3.1.1 Aanwezigheid warmteactieplan

Als het woonzorgcentrum een warmteactieplan kan voorleggen, dan wordt op deze vraag 'Ja' gescoord. De inhoud van het warmteactieplan wordt in de volgende vragen beoordeeld.

Aantal voorzieningen dat beschikt over een warmteactieplan		
Totaal	181	%
Aantal Ja	181	100
Aantal Neen	0	0

Inhoudelijk wordt onderzocht of de voorwaarden voor het in werking treden van het warmteactieplan vermeld zijn en/of er een omschrijving is van de uit te voeren maatregelen wanneer de waarschuwingsfase van het Vlaams Warmteactieplan loopt.

3.1.2 Voorwaarden voor het in werking treden

Er wordt nagegaan of in het warmteactieplan van het woonzorgcentrum omschreven is dat het minimaal in werking moet treden zodra de waarschuwingsfase van het Vlaams Warmteactieplan wordt opgestart.

Aantal voorzieningen dat in het warmteactieplan omschrijft dat het plan in werking treedt minimaal van zodra de waarschuwingsfase van het Vlaams Warmteactieplan wordt opgestart.		
Totaal	181	%
Aantal Ja	161	89
Aantal Neen	20	11

In achttien van de twintig woonzorgcentra die niet aan deze voorwaarde voldeden, vermeldde het warmteactieplan wel wanneer dit plan in werking moet treden, maar was dit op een later moment dan wanneer de waarschuwingsfase van het Vlaams Warmteactieplan wordt opgestart.

3.1.3 Omschrijving van de maatregelen

Er wordt beoordeeld of in het warmteactieplan van het woonzorgcentrum duidelijk omschreven staat welke maatregelen de medewerkers moeten nemen van zodra het warmteactieplan in werking treedt.

Aantal voorzieningen dat in het warmteactieplan omschrijft welke maatregelen de medewerkers moeten nemen van zodra het warmteactieplan van kracht is.		
Totaal	181	%
Aantal Ja	181	100
Aantal Neen	0	0

3.1.4 Omschrijving van de maatregelen die minstens betrekking hebben op vochttoediening, comfort en temperatuurbeheersing

Bij de inhoudelijke controle van het warmteactieplan wordt onderzocht of de beschreven maatregelen in het warmteactieplan minstens betrekking hebben op:

- > De **vochttoediening** zoals het aanbieden van aangepaste dranken, extra drankenrondes, extra gekoeld fruit, aangepaste lichtere maaltijden, (gekoelde) waterverdelers ...
- > Het **comfort** van de bewoners zoals het aandoen van aangepaste (lichte) kleding, het voorzien van natte handdoekjes, het verzamelen in de meest frisse ruimtes, zonnehoeden en zonnecrème beschikbaar stellen, verstuiven van water, geven van voetbaden, extra douchemomenten, aangepaste activiteiten ...
- > De **temperatuurbeheersing** zoals het neerlaten van de zonnewering, het tijdig openen en sluiten van ramen, het al dan niet installeren van verkoelende systemen in kamers en gemeenschappelijke ruimtes ...

Aantal voorzieningen dat maatregelen omschrijft in het warmteactieplan die minstens betrekking hebben op: vochttoediening, comfort en temperatuurbeheersing.		
Totaal	181	%
Aantal Ja	180	99
Aantal Neen	1	1

In het woonzorgcentrum dat niet aan deze voorwaarde voldeed, ontbraken de maatregelen m.b.t. temperatuurbeheersing in het warmteactieplan.

3.2 WARMTEACTIEPLAN IN DE PRAKTIJK

3.2.1 Systematische opvolging temperatuur

Temperatuurbeheersing is een belangrijk onderdeel van het warmteactieplan en omvat maatregelen die erop gericht zijn de temperatuur onder controle te houden en indien nodig te doen dalen. Om een veilige en kwaliteitsvolle woonomgeving voor bewoners te garanderen, is het tijdens de waarschuwingsfase belangrijk om de temperatuur systematisch op te volgen. Dit kan bijvoorbeeld via continue monitoring of door dagelijkse gerichte metingen van de temperatuur in een steekproef van bewonerskamers en gemeenschappelijke ruimten, zoals beschreven in het document "[Intern warmteactieplan voor woonzorgcentra, stappenplan \(versie 2021\)](#)". Dit document is beschikbaar via www.warmedagen.be/ouderen.

Alleen door temperaturen op verschillende locaties in het gebouw te monitoren, kan worden nagegaan of de genomen maatregelen daadwerkelijk effect hebben, waar zich eventuele knelpunten voordoen en of bijkomende of alternatieve maatregelen noodzakelijk zijn om de temperatuur verder te beheersen. Die systematische opvolging vormt dan ook een cruciale voorwaarde voor een effectieve evaluatie en bijsturing van het warmteactieplan in een voorziening.

Tijdens de warmteactieplan-inspecties wordt nagegaan of de voorziening kan aantonen dat ze de temperatuur dagelijks opvolgt. Aan de voorziening wordt gevraagd dit aan te tonen voor zowel een steekproef van de gemeenschappelijke ruimten als een steekproef van de bewonerskamers. Er wordt een inbreuk gescoord als er geen dagelijkse opvolging gebeurt of als de dagelijkse opvolging niet gebeurt in een steekproef van zowel de gemeenschappelijke ruimten als de bewonerskamers.

Aantal voorzieningen dat kan aantonen dat de temperatuur dagelijks wordt opgevolgd in een steekproef van de gemeenschappelijke ruimtes en bewonerskamers.			
	Totaal	181	%
Gemeenschappelijke ruimtes	Aantal Ja	117	65
	Aantal Neen	64	35
Bewonerskamers	Aantal Ja	94	52
	Aantal Neen	87	48

Van de woonzorgcentra die niet aan deze voorwaarde voldeden, waren er 60 die noch in een steekproef van de gemeenschappelijke verblijfsruimtes, noch in een steekproef van de bewonerskamers de temperatuur dagelijks opvolgden. In de overige woonzorgcentra werd de temperatuur enkel dagelijks opgevolgd in ofwel een steekproef van de gemeenschappelijke ruimtes, ofwel een steekproef van de bewonerskamers.

In 89 woonzorgcentra werd de temperatuur zowel in de gemeenschappelijke ruimtes als in de bewonerskamers opgevolgd.

3.2.2 Uitvoering maatregelen die betrekking hebben op vochttoediening, comfort en temperatuurbeheersing

Om de gevolgen van hitte voor bewoners te beperken, nemen woonzorgcentra gerichte maatregelen op het vlak van hydratatie, temperatuurbeheersing en comfort. Een structurele aanpak binnen deze domeinen draagt bij tot een veilig en aangenaam leefklimaat voor alle bewoners.

Tijdens de warmteactieplan-inspecties wordt nagegaan of de voorziening kan aantonen dat ze verschillende maatregelen neemt om de gevolgen van de hitte voor de bewoners te beperken. Hierbij wordt gekeken naar drie domeinen: vochttoediening, comfort en temperatuurbeheersing.

Aantal voorzieningen dat kan aantonen dat maatregelen worden genomen met betrekking tot vochttoediening, comfort en temperatuurbeheersing om de gevolgen van hitte voor de bewoner te beperken.			
	Totaal	181	%
Gemeenschappelijke ruimtes	Aantal Ja	181	100
	Aantal Neen	0	0
Bewonerskamers	Aantal Ja	181	100
	Aantal Neen	0	0

3.2.3 Temperatuurmeting

De regelgeving schrijft voor dat tijdens de waarschuwingsfase van het Vlaamse Warmteactieplan elk woonzorgcentrum ervoor moet zorgen dat in alle verblijfsruimten de temperatuur lager ligt dan de buitentemperatuur.

Tijdens een rondgang in het gebouw werd in een steekproef van drie kamers en maximum drie gemeenschappelijke ruimten waar op het moment van de inspectie zoninstraling aanwezig is, nagegaan of de temperatuur lager lag dan de buitentemperatuur. De buitentemperatuur werd bij aanvang van het inspectiebezoek in de schaduw gemeten.

De temperatuurmetingen worden uitgevoerd door Zorginspectie met behulp van een thermometer die werd gekalibreerd binnen een DIN EN ISO 9001-gecertificeerd kwaliteitsborgingssysteem en een meetonnauwkeurigheid heeft van $\pm 0,4^{\circ}\text{C}$. Bij de interpretatie en vergelijking van de binnen- en buitentemperaturen wordt rekening gehouden met de cumulatieve meetonzekerheid, resulterend in een totale afwijkingsmarge van 1°C .

De temperatuurmetingen van Zorginspectie zijn een momentopname. Het moment waarop de metingen plaatsvinden, kan een invloed hebben op de gemeten temperatuurwaarden. De resultaten moeten dan ook genuanceerd geïnterpreteerd worden.

Aantal voorzieningen waarbij de gemeten binnentemperatuur in de gecontroleerde gemeenschappelijke verblijfsruimtes en bewonerskamers lager ligt dan de buitentemperatuur.			
Totaal		181	%
Gemeenschappelijke ruimtes	Aantal Ja	179	99
	Aantal Neen	2	1
Bewonerskamers	Aantal Ja	176	97
	Aantal Neen	5	3

Bij twee voorzieningen lag de binnentemperatuur zowel in een gemeenschappelijke verblijfsruimte als in een steekproef van bewonerskamers boven de buitentemperatuur.

In 38 voorzieningen werd in minstens één bewonerskamer een binnentemperatuur gemeten hoger dan 30 °C. In elf van deze voorzieningen werd ook in één of meer gemeenschappelijke ruimtes een temperatuur van meer dan 30 °C vastgesteld.

Aangezien de binnentemperatuur in beide gevallen onder de buitentemperatuur bleef, gaven deze vaststellingen geen aanleiding tot een inbreuk.

3.2.4 Zonnewering

De regelgeving bepaalt dat, waar nodig, aangepaste zonnewering aanwezig moet zijn. Zonnewering wordt als aangepast beschouwd wanneer het zicht op de buitenwereld behouden blijft en verblinding door direct zonlicht en oververhitting van de bewoners worden voorkomen. De voorziening kan vrij het type zonnewering (binnen- of buitenzonnewering, of een combinatie van systemen) kiezen, rekening houdend met onder meer de inplanting van het gebouw, en zolang aan de voorwaarden voor aangepaste zonnewering voldaan wordt.

Tijdens de warmteactieplan-inspecties wordt in de gemeenschappelijke verblijfsruimtes en bewonerskamers aan de zonzijde waar de temperatuur wordt gemeten, nagegaan of er zonnewering aanwezig is en of die voldoende zicht op de buitenwereld toelaat en verblinding door direct zonlicht voorkomt.

3.2.4.1 Aanwezigheid zonnewering

Tijdens de warmteactieplan-inspecties wordt nagegaan of er zonnewering aanwezig is in de gecontroleerde gemeenschappelijke verblijfsruimtes en in de gecontroleerde bewonerskamers.

Aantal voorzieningen waarbij er zonnewering aanwezig is in de gecontroleerde gemeenschappelijke verblijfsruimtes en bewonerskamers.			
Totaal		181	%
Gemeenschappelijke ruimtes	Aantal Ja	169	93
	Aantal Neen	12	7
Bewonerskamers	Aantal Ja	179	99
	Aantal Neen	2	1

Voor de gemeenschappelijke ruimtes geldt dat in twaalf woonzorgcentra die niet aan deze voorwaarde voldeden, telkens minstens twee gemeenschappelijke ruimtes werden bezocht. In elk van deze woonzorgcentra ontbrak een functionele zonnewering in minstens één van de bezochte gemeenschappelijke ruimtes.

Voor de bewonerskamers geldt dat in de twee woonzorgcentra die niet aan deze voorwaarde voldeden, telkens drie kamers werden bezocht. In elk van deze woonzorgcentra ontbrak een functionele zonnewering in minstens één van de drie bezochte kamers.

3.2.4.2 Zicht op de buitenwereld

In de gemeenschappelijke ruimtes en bewonerskamers waar zonnewering aanwezig en functioneel was, werd nagegaan of bewoners nog voldoende zicht op de buitenwereld hadden. Bewoners moeten m.a.w. doorheen de zonnewering nog duidelijk kunnen onderscheiden wat of wie men ziet. Als het systeem van zonnewering zicht op de buitenwereld toelaat, maar er bijkomend een maatregel genomen wordt die het zicht wel beperkt (bv. het sluiten van overgordijnen), dan geldt dat niet als een inbreuk.

Aantal voorzieningen waarbij de zonnewering zicht op de buitenwereld toelaat in de gecontroleerde gemeenschappelijke verblijfsruimtes en bewonerskamers.			
Totaal		181	%
Gemeenschappelijke ruimtes	Aantal Ja	153	85
	Aantal Neen	28	15
Bewonerskamers	Aantal Ja	164	91
	Aantal Neen	17	9

Voor de gemeenschappelijke ruimtes geldt dat bij tien van de 28 woonzorgcentra die niet aan deze voorwaarde voldeden, in alle bezochte gemeenschappelijke ruimtes werd vastgesteld dat de zonnewering geen zicht op de buitenwereld toeliet. In de overige achttien woonzorgcentra voldeed minstens één bezochte gemeenschappelijke ruimte wel aan deze voorwaarde.

Voor de bewonerskamers geldt dat bij zes van de zeventien woonzorgcentra die niet aan deze voorwaarde voldeden, in alle bezochte bewonerskamers werd vastgesteld dat de zonnewering geen zicht op de buitenwereld toeliet. In de overige elf woonzorgcentra voldeed minstens één bezochte bewonerskamer wel aan deze voorwaarde.

3.2.4.3 Geen verblinding door direct zonlicht

In de gemeenschappelijke ruimtes en bewonerskamers waar zonnewering aanwezig was en naar behoren functioneerde, werd nagegaan of bewoners ondanks die zonnewering niet werden verblind door het zonlicht.

Aantal voorzieningen waar de toegepaste zonnewering verblinding van de bewoners voorkomt in de gecontroleerde gemeenschappelijke verblijfsruimtes en bewonerskamers.			
Totaal		181	%
Gemeenschappelijke ruimtes	Aantal Ja	178	98
	Aantal Neen	1	1
	Aantal NB	2	1
Bewonerskamers	Aantal Ja	181	100
	Aantal Neen	0	0

In het woonzorgcentrum dat niet aan deze voorwaarde voldeed, bleek de aanwezige overkapping onvoldoende zonwerend te zijn.

3.2.5 Aanwezigheid geklimatiseerde ruimte

Van zodra de waarschuwingsfase van het Vlaams Warmteactieplan van kracht is, moeten alle woonzorgcentra kunnen garanderen dat de temperatuur in alle verblijfsruimten, zowel individuele kamers en gemeenschappelijke ruimtes die toegankelijk zijn voor bewoners, lager is dan de buitentemperatuur (gemeten in de schaduw).

Kan men dit niet garanderen, dan moet men een geklimatiseerde ruimte ter beschikking stellen die voldoende groot is voor alle bewoners van wie de verblijfsruimten niet de vereiste temperatuur hebben. Er wordt niet beoordeeld of deze ruimte door een airconditioningssysteem of een andere vorm van koeling wordt gekoeld.

Tijdens de warmteactieplan-inspecties wordt nagegaan of de voorziening, indien nodig kan beschikken over een geklimatiseerde ruimte als de waarschuwingsfase van het Vlaams Warmteactieplan wordt opgestart. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen voorzieningen die volledig geklimatiseerd zijn, voorzieningen die over een afzonderlijke geklimatiseerde ruimte beschikken en voorzieningen die geen geklimatiseerde ruimte ter beschikking hebben.

Aantal voorzieningen die - indien nodig - een geklimatiseerde ruimte ter beschikking hebben.		
Totaal	181	%
Volledig geklimatiseerde voorziening	5	3
Beschikt over een geklimatiseerde ruimte	169	93
Beschikt niet over een geklimatiseerde ruimte; tijdens de rondgang werden in de steekproef geen temperaturen gemeten die hoger waren dan de buitentemperatuur	6	3
Beschikt niet over een geklimatiseerde ruimte; tijdens de rondgang werden in de steekproef temperaturen gemeten die hoger waren dan de buitentemperatuur	1	1
Beschikt over een geklimatiseerde ruimte, maar deze wordt niet ter beschikking gesteld van de bewoners ondanks de gemeten temperaturen tijdens de rondgang hoger waren dan de buitentemperatuur	0	0

4 BESLUIT EN AANBEVELINGEN

Door de verandering van ons klimaat neemt de kans op veelvuldige en aanhoudende warme perioden toe. Die warme dagen veroorzaken extra gezondheidsrisico's, in het bijzonder bij bewoners van woonzorgcentra aangezien zij hiervoor extra gevoelig zijn. Bij warme dagen zijn de bewoners in veel gevallen afhankelijk van de (preventieve) maatregelen die voorzieningen nemen.

Van woonzorgcentra wordt verwacht dat zij over een warmteactieplan beschikken en tijdig passende maatregelen nemen om de impact van hitte op bewoners zoveel mogelijk te beperken.

In dit rapport worden inspectievaststellingen gebundeld van 181 warmteactieplan-inspecties die tussen juni en augustus 2026 werden uitgevoerd op het moment dat de waarschuwingsfase van het Vlaamse Warmteactieplan van kracht was.

Zorginspectie stelde tal van goede praktijken vast. Voor vrijwel alle beoordeelde aspecten behaalde meer dan 80% van de voorzieningen een gunstig resultaat. Tijdens de inspecties bleek dat de woonzorgcentra beschikken over een intern warmteactieplan en dit ook actief toepassen. Bij de activering van de waarschuwingsfase nemen medewerkers gerichte maatregelen om de impact van de hitte op bewoners zoveel mogelijk te beperken.

De belangrijkste verbetermogelijkheid situeert zich net als in 2025 (zie [Beleidsrapport Warmteactieplan 2025](#)) in het systematisch opvolgen van de temperatuur in de voorzieningen gedurende de waarschuwingsfase van het Vlaams Warmteactieplan. Uit de inspecties blijkt dat in 65% van de voorzieningen een systematische temperatuuropvolging kon worden aangetoond in een steekproef van de gemeenschappelijke leefruimtes en bij 52% van de voorzieningen in een steekproef van de bewonerskamers. Het systematisch en objectief opvolgen van de temperatuur tijdens de waarschuwingsfase is echter heel belangrijk om risicosituaties tijdig te detecteren, gerichte acties te ondernemen en bewoners maximaal te beschermen tegen de bijkomende gezondheidsrisico's in warme periodes.

Hoewel in 97% van de woonzorgcentra de binnentemperatuur lager lag dan de buitentemperatuur, werden tijdens de inspecties bij 21% van de woonzorgcentra toch temperaturen boven 30°C vastgesteld in minstens één bewonerskamer en bij 6% van de woonzorgcentra in minstens één gemeenschappelijke ruimte. Deze vaststellingen illustreren dat ook woonzorgcentra die formeel aan de huidige normering voldoen, geconfronteerd kunnen worden met temperaturen die het comfort en welzijn van bewoners onder druk kunnen zetten.

Hoewel de inspectieresultaten overwegend positief zijn en aantonen dat woonzorgcentra inspanningen leveren om bewoners tijdens warme periodes te beschermen, stelt Zorginspectie vast dat bepaalde regelgevende uitgangspunten steeds moeilijker aansluiten bij de actuele omstandigheden.

Door de toenemende frequentie, duur en intensiteit van warme perioden kan een situatie die formeel voldoet aan deze norm in de praktijk toch gepaard gaan met gezondheidsrisico's en discomfort voor kwetsbare bewoners. Gelet op de toenemende impact van hittegolven en extreme temperaturen acht Zorginspectie het aangewezen om het huidige kader te herevalueren. Een actualisering van dit kader kan bijdragen aan een betere bescherming van bewoners en een meer realistische beoordeling van de inspanningen die voorzieningen leveren om de gevolgen van hitteperiodes te beheersen.

De individuele inspectieverslagen geven voorzieningen de mogelijkheid om hun werking m.b.t. het warmteactieplan nog verder te verfijnen. De afdeling Woonzorg volgt de remediëring van de vastgestelde inbreuken op, en indien nodig wordt een opvolgingsinspectie ingepland. Voorzieningen die niet geïnspecteerd werden, worden uitdrukkelijk aangemoedigd dit rapport te gebruiken om kritisch naar hun eigen warmteactieplan te kijken en waar nodig verbeteringen door te voeren.

De toenemende impact van hitte vraagt niet alleen blijvende aandacht voor preventie en opvolging op voorzieningenniveau, maar ook een herevaluatie van het bestaande normatieve kader in een context van de klimaatverandering. De bescherming van kwetsbare bewoners tegen extreme warmte zal de komende jaren een alsmaar belangrijkere beleids- en kwaliteitsuitdaging vormen.